

casa les Alech amb l'arribada dels franquistes; el càstig als fills i familiars dels compromesos políticament amb la República i la Revolució; la repressió dels milicians quan tornen de l'exili; la violència institucional del franquisme: la missa obligatòria, els casaments i els bateigs forçats, etc. (l'Església n'ha pagat un preu força alt, d'aquest casament amb l'estat nacional-catòlic!).

La part gràfica del llibre podria ser millor tant pel que fa als plànols de l'apèndix documental, de difícil lectura (hauria estat bé fer uns plànols pensats expressament per al lector del llibre i no aprofitar mapes editats per a altres finalitats més turístiques) com també pel que fa a les fotografies, majoritàriament de caràcter religiós, que s'havien de completar amb altres testimonis gràfics de fets civils.

A mesura que llegia el llibre em preguntava quina lectura en fem els grans i quina lectura en faran els més joves, d'aquesta història que, encara que local, transcendeix la vila i és testimoni d'una època. Considero que un llibre com aquest ens ha d'ajudar a descobrir i a aprofundir la importància de la consolidació de la democràcia en el respecte mutu, en la pluralitat i en la discrepància.

Salomó Marquès

Un municipi a través del seu arxiu

LLUÍS COSTA.

Arxius i recerca històrica. L'Arxiu Municipal de Begur.
Begur: Ajuntament, 1994, 207 pàgines.

Fa uns anys, l'aparició d'un instrument de descripció d'un arxiu esdevenia un fet inusual i nou, en tant que calia inserir-lo en un context general caracteritzat per la manca d'atenció pel que fa a la salvaguarda dels arxius del nostre país. Actualment, en canvi, són cada cop més nombrosos els arxius que s'han preocupat de classificar correctament els seus fons i, sobretot, de fer-los accessibles als investigadors amb publicacions més o menys reeixides. Aquesta normalització del sector arxivístic té, però, diversos nivells de lectura, en tant que la sensibilitat política i ciutadana és desigual i conforma un panorama mancat d'una mínima homogeneïtat.

En aquest context, el cas de la vila de Begur es caracteritza per una doble voluntat que es fa evident en el plantejament de l'estudi de Lluís Costa. En primer terme l'existència d'una corporació amb la voluntat inequívoca de convertir l'arxiu en un equipament central en la seva política cultural i també de dotar-lo dels mitjans infraestructurals i de servei que faci possible el reeiximent d'aquesta iniciativa. Segonament, l'aposta decidida per tal que l'inventari del patrimoni documental begurenc vagi més enllà de la típica relació ordenada i sistemàtica dels continguts i s'esforci per tal que esdevingui un instrument útil i intel·ligible per a un sector de la societat que desconeix les immenses possibilitats de gaudi i estudi que els ofereix el món dels arxius.

Així, el contingut d'*Arxius i recerca històrica. L'Arxiu Municipal de Begur* es presenta en dues parts diferenciades. A la primera s'analitza l'organització dels municipis catalans al llarg de la història, i de les seves competències amb relació a l'administració estatal. Es tracta d'una fórmula imprescindible

per tal de contextualitzar la gènesi de la documentació municipal. A la segona part es fa una descripció pormenoritzada de la documentació de l'Arxiu Municipal, encetada a l'inici del segle XV. En aquest nivell és molt significatiu remarcar l'estudi i comentari que l'autor fa de les diferents tipologies documentals, i sobretot de l'aplicació d'aquests documents en possibles estudis de recerca històrica. A banda d'això, Costa ens introdueix, de manera més superficial, en el coneixement dels fons d'altres arxius on es conserven notícies relacionades amb Begur. És el cas de l'Arxiu Parroquial de Begur, de l'Arxiu Catedralici i l'Arxiu Històric de Girona, i l'Arxiu de la Corona d'Aragó de Barcelona.

Cal assenyalar que el fet que Begur tingui un volum raonable d'habitants el converteix en un espai privilegiat per tal de concitar la complicitat dels ciutadans en dues direccions que al llarg de l'estudi s'expliciten com a imprescindibles i que en darrer terme esdevenen complementàries: en primer lloc, la potenciació d'una política de donació de documentació de procedència privada que enriqueixi i diversifiqui l'arxiu i l'allunyi del perill d'esdevenir un centre on només s'hi trobi documentació eminentment oficialista i, segonament, la possibilitat d'aconseguir que la recerca i la difusió de la història de la vila, sobretot en el sector escolar, afavoreixi la presa de consciència dels seus ciutadans i els sigui un mitjà de sensibilització en la defensa del patrimoni històric i d'enfortiment de la personalitat del poble de Begur.

Per acabar, convé remarcar que la metodologia presentada per Lluís Costa en aquesta ocasió representa un pas endavant vers l'estructuració i la creació de nous models d'estudi en el camp de l'arxivística.

Ramon Alberch i Fugueras

